

безоръжните Българи, едноплеменници и едновърци на Московците. Около 15,000 души закараха въ Азия, па и цариградските Българи, които до сега бъха неповредени, начнаха и тъхъ въ тъмници да затварятъ и да ги пращатъ въ Диарбекиръ или въ Ангора; и Екзарха Антима проводиха въ Ангора на заточение. Въ Пловдивъ, Одринъ, въ Сливенъ съ стотини Българи отъ всичките съсловия избъсиха. Най-зле стана когато кждѣ края на Юлий се принуди Гурко да отстѫпи отъ источна Тракия назадъ пакъ на Балкана; Турцитъ изгориха селата и исклаха всичките хора, които съ врѣме не бѣгаха за да се избавятъ. «Турските звѣрства», писа ми въ Септемврий единъ Българинъ, «сѫ несравненно по-голѣми отъ ланските клания. Ние въ освободената българска областъ заради тѣхъ научаваме всѣкой день нови извѣстия отъ бѣжанцитъ, и когато слушамъ какво разказватъ тѣзи злощастници, сърдцето ми боли, па дори по нѣкога съмъ въ отчаяние за бѫджеността на Българский народъ — страхувамъ се че проклѣтите Турци съвсѣмъ ще го истребятъ!» Лѣсоветъ и горитѣ около Търново и Габрово бѣха препълнени отъ хиляди человѣци, отъ които студътъ и болѣстите много измориха, и едва въ Януарий можаха да се завърнатъ пакъ въ Тракия. Градовете Стара-Загора и Калоферъ и други съвсѣмъ изгорѣха, Татаръ-Пазарджикъ и София отчасти, а Свищовъ, Търново и Пловдивъ се запазиха само чрезъ искусството постѫпванье на Русситетъ и по това дѣто во врѣме ги завзеха.

Съ Святостефанский миръ отъ 19 Февруария 1878 год., заключенъ прѣдъ вратите на самия Ца-